

חזרתו המהירה של חיזבאללה ללחימה ממחישה מה עלול לקרות כשמפסיקים מוקדם מדי

14.03.2026 | שבת בן מאיר written by

ההחלטה של חיזבאללה להצטרף למלחמה דומה להכרעה של חולה שנדרש לבחור בין ניתוח חירום מסוכן ובין המתנה שקטה למוות ודאי [1] כך תיאר פרשן בערוץ אלמיאדין הלבנוני, המזוהה עם חיזבאללה, את הדילמה שעמדה מול צמרת הארגון אם להצטרף למלחמה. התיאור המצטדק כוון בעיקר לאוזניים הלבנוניות. הוא נועד לשכך את הזעם על המחיר שארץ הארזים משלמת ועוד צפויה לשלם בגלל השירות המפוקפק שארגון הפרוקסי מעניק לפטרונו האיראני. מזכ"ל הארגון נעים קאסם, שסופג לחצים כבדים מבית, מיהר לדחות את הביקורת. המלחמה איננה למען איראן, הוא טען. לדבריו, חיזבאללה בפעילותו בסך הכול גרם להקדמתה של מתקפה שישראל תכננה מראש.

כך או אחרת, תגובתו של חיזבאללה לא מתיישבת עם תיאורו כחולה קשה, ובוודאי לא חולה סופני. בהתקפותיו על העורף הישראלי, בעיקר בצפון, הוא מצליח לספק את מה שאיראן ציפתה ממנו: חזית פעילה שנייה. כל דקת קשב של הצמרת המדינית-ביטחונית שמופנית אליו במקום לאיראן היא רווח לשולחיו. כך גם באשר להפניית משאבים צבאיים, במיוחד כאלה שיכולים לשמש ללחימה באיראן. חלוקת הקשב משפיעה כמובן גם על מאפייני פעולתה של ישראל נגדו בזירת לבנון.

הצטרפות חיזבאללה למערכה אומנם סיפקה לישראל את ההזדמנות שהיא ציפתה לה כדי לטפל בארגון הטרור השיעי, אך זו הגיעה בזמן שישראל פועלת למצות את ההזדמנות הגדולה יותר: המלחמה המשותפת עם ארה"ב נגד איראן, שהיא גם המממנת של חיזבאללה.

הרושם הוא שעד כה ישראל מחלקת את הקשב והמשאבים בין שתי הזירות באופן אופטימלי. ההתמקדות באיראן כזירה מרכזית משקפת את גודל ההזדמנות ואת נדירותה, והאתגר הלבנוני מקבל כעת רק את המענה החיוני. זמנו של הטיפול השיטתי יגיע. סיום המלחמה באיראן לא יהיה בשום אופן סיומה של הלחימה בחיזבאללה [2] ההפך מכך. הוא יאפשר את הפניית מרב הכוחות והקשב לזירה זו, כשהפטרון האיראני מוכה ושותת דם.

בינתיים, תחת אילוץ חלוקת המשאבים הזה, וכשישראל אינה יכולה להמשיך לספוג את המתקפות של חיזבאללה, היא רשאית ואולי אפילו חייבת לנקוט גישה תוקפנית יותר בלבנון. לצד ההגנה ההתקפית, נכון כי צעדי הגמול ייעשו לפי העיקרון של מרב הנזק במינימום משאבים וסיכונים.

באשר למענה היסודי, דרכי הפעולה האפשריות מוכרות היטב. חלקן נידונות גם באמצעי התקשורת, ואין טעם לשוב ולפרטן. בבסיס המענה הזה נכון להציב שלוש הנחות: חיזבאללה לא

יותר על יכולותיו הצבאיות, הממשלה הלבנונית לא תפרק אותו מנשקו והסכמים מדיניים לא ימנעו את התבססותו ואת התעצמותו.

לא רק מה נלקח

הדיווחים על הישגי צה"ל והצבא האמריקני בפגיעה באיראן ממוקדים בדרך כלל בנתונים כמותיים על "מה שלקחנו" מהאויב. ברם, לא פחות מעניין מכך הוא "מה שנשאר" – היכולות השיריות שבידיו.

אפשר להבין את הקושי לספק מידע על כך. לעיתים הוא נובע מאי־ידיעה ופערי מידע, לעיתים מהצורך לשמור על מקורות המידע, ולפעמים כדי למנוע מהאויב להבין מה ידוע לנו. כל אלה הם שיקולים לגיטימיים כשמדובר במידע שמובא לציבור הרחב, אך מקבלי ההחלטות חייבים לקבל תשובות מפורטות ועדכניות לשאלות אלה.

מוקדם מדי להפסיק

העובדה שישראל נדרשת למלחמה באיראן ובחיזבאללה זמן לא רב לאחר סיומם של פרקי הלחימה הקודמים עמן, ממחישה את הסכנה בהסתפקות בהישג מוגבל מול אויב נחוש, עם יכולות שיריות ותנאים שמאפשרים את התאוששותו. לעיתים זהו הרע במיעוטו. לא כך הם פני הדברים כשקיימת אפשרות לחולל שינוי יסודי – כמו במקרה של איראן.

מסרים רבים בנאומיו של הנשיא דונלד טראמפ ושל אנשיו מיועדים לבנות תודעה של ניצחון – לא מתוך התרשמות ותחושות כלליות, אלא על בסיס הישגים כמותיים מפורטים מול היעדים שהוגדרו.

ההימנעות מההכרזה על שינוי המשטר כיעד רשמי של המלחמה לא מעידה על המאוויים ביחס לכך. יש להניח כי היא נובעת מהקושי להעריך את סיכויי השגתו של יעד זה, שתלוי בגורמים המקומיים וגם מהרצון להימנע מפולמוס מעיק לנוכח האכזבות ממלחמות שלא סיפקו את היומרה הזו. היעד הוגדר, לפיכך, כ"יצירת תנאים מאפשרים".

הישגי המלחמה עד כה דרמטיים. בתהליך סדור ושיטתי איראן מופשטת לא רק מיכולותיה הצבאיות – טילים, גרעין, צי ימי, יכולות אוויריות וכיוצא בכך – אלא גם מתשתיות ומנכסים כלכליים שלה. להתמודדות הפנימית שמצפה לה על שרידות המשטר היא תגיע כשמערך הפיקוד והשליטה שלה בתפקוד חלקי, מנגנוניה חבוטים, הבור הכלכלי עמוק והלגיטימיות של המשטר תימצא בנקודת שפל.

ככל שהפגיעה תהיה עמוקה, נרחבת וממושכת יותר, כך יגדל האתגר שיעמוד בפני המשטר להבטיח את שרידותו – במיוחד אם לא יימצא לו כל פתח של תקווה לבעיות היסוד שמהן סבל לפני המלחמה, ושיוחרפו בעקבותיה. אין לדעת אם בסופו של התהליך ייפול משטר הטרור, אך אסור להחמיץ את ההזדמנות שנוצרה להשיג זאת. כל עוד הוא יתקיים, הוא ימשיך להטיל צל מאיים על ישראל ועל האזור כולו. שרידותו תספק השראה לגורמים האסלאמיסטיים הקיצוניים באשר הם.

בעיניים איראניות, היתרון המשמעותי ביותר שהמשטר מביא עמו לזירת ההתנגשות עם המערב הוא אורך הרוח. רגישותה של החברה המערבית למחיר הדמים, למחיר הכלכלי ולשיבוש בשגרת החיים משמרת את תקוותן.

הנשיא טראמפ מבין זאת. המסרים שהשמיע אתמול בנאומו משקפים את מודעותו להזדמנות הנדירה ואת החשש מפני החמצתה בגלל קוצר רוח. "אנחנו לא רוצים לעזוב מוקדם", הוא אמר, "חייבים לסיים את זה", "איננו רוצים לחזור לשם כל שנתיים". אמירותיו, כך נדמה, משקפות היטב גם את הלך הרוח בישראל.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 14 במרץ 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.